Promemoria

Tillgång till uppgifter om elektronisk kommunikation vid tillhandahållande av sjö- och flygräddningstjänst

---

Promemorians huvudsakliga innehåll

I denna promemoria, som har tagits fram inom Regeringskansliet, föreslås en ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation. Förslaget syftar till att för den myndigheten som ansvarar för sjö- och flygräddningstjänst förenkla inhämtningen av vissa uppgifter om elektronisk kommunikation och därigenom förbättra myndighetens förutsättningar att snabbare påbörja räddningsinsatser. Ändringarna innebär att tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät och vissa tillhandahållare av elektroniska kommunikationstjänster på begäran ska lämna bl.a. lokaliseringsuppgifter till myndigheten för användning vid tillhandahållande av räddningstjänst.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Innehållsförteckning

Tillgång till uppgifter om elektronisk kommunikation vid tillhandahållande av sjö- och flygräddningstjänst 1

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation 3

2 Ärendet 6

3 Rättsliga utgångspunkter 6

3.1 Tystnadsplikt för tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät och tillhandahållare av vissa elektroniska kommunikationstjänster 6

3.2 Tillhandahållarens skyldighet att på begäran lämna uppgifter vid nödsituationer i vissa fall 7

3.3 Sjöfartsverkets tillgång till lokaliseringsuppgifter inom ramen för befintligt regelverk 8

3.4 Uppgifterna för sjö- och flygräddningstjänst kan komma att föras över från Sjöfartsverket till en annan myndighet 9

4 Myndigheten med ansvar för sjö- och flygräddningstjänst ska få inhämta vissa uppgifter direkt från tillhandahållaren 9

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser 11

6 Konsekvenser 11

6.1 Kostnadsmässiga konsekvenser 11

6.2 Den personliga integriteten 12

7 Författningskommentar 12

Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation 12

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 15 och 33 §§ lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
9 kap.	
15 §	
Den som tillhandahåller ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst får	
1. på begäran av en abonnent tillfälligt åsidosätta skydd mot nummerpresentation för att kunna identifiera störande samtal samt lagra sådana uppgifter som identifierar den anropande abonnenten och hålla dem till gängliga för den abonnent som har begärt att ett tillfälligt åsidosättande ska ske, och	
2. för Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler	2. för Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, *den myndighet som ansvarar för sjö- och flygräddningstjänst enligt 4 kap. 2 och 3 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor* eller en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler
a) åsidosätta skydd mot nummerpresentation, och	
b) tillhandahålla en sådan myndighet eller organisation lokaliseringsuppgifter vid nödkommunikation.	
33 §[1]	
Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst och som har fått del av eller tillgång till en uppgift som avses i 31 § första stycket ska på begäran lämna	
1. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 till	
a) en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932), om myndigheten bedömer att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,	
b) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för utredningen av en misstänkt överträdelse av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och	

[1] Senaste lydelse 2026:1024.

om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

d) Konsumentombudsmannen, om ombudsmannen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller marknadsföringslagen (2008:486), när det är fråga om en misstänkt överträdelse av unionslagstiftning som skyddar konsumenternas intressen enligt bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004,

e) Konsumentverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (2019:59) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning,

f) Kronofogdemyndigheten, om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

g) Läkemedelsverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller bestämmelserna om marknadsföring i 12 kap. läkemedelslagen (2015:315),

h) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med underrättelse, efterforskning eller identifiering vid olyckor eller dödsfall eller för att myndigheten ska kunna fullgöra en uppgift som avses i 12 § polislagen (1984:387),

i) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en person som är dömd till fängelse eller rättspsykiatrisk vård i syfte att möjliggöra verkställighet av påföljden,

j) Polismyndigheten eller en åklagarmyndighet, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna fullgöra en underrättelseskyldighet enligt 33 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,

k) Skatteverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende som avser kontroll av skatt eller avgift eller rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481), och

l) Säkerhetspolisen, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en utlänning som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar,

2. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 och som gäller brottslig verksamhet eller misstanke om brott till Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brottet eller den brottsliga verksamheten,

3. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 till en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler,

4. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med efterforskning av personer som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan antas att det då fanns eller fortfarande finns fara för deras liv eller allvarlig risk för deras hälsa, *och*

5. en uppgift som avses i 31 § första stycket 3 om vilka övriga tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som omfattas av ett föreläggande enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken att bevara en viss lagrad uppgift till den myndighet som meddelat föreläggandet.

4. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med efterforskning av personer som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan antas att det då fanns eller fortfarande finns fara för deras liv eller allvarlig risk för deras hälsa,

5. en uppgift som avses i 31 § första stycket 3 om vilka övriga tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som omfattas av ett föreläggande enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken att bevara en viss lagrad uppgift till den myndighet som meddelat föreläggandet*, och*

6. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till den myndighet som ansvarar för sjö- och flygräddningstjänst enligt 4 kap. 2 och 3 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med myndighetens tillhandahållande av räddningstjänst.

Ersättning för att lämna ut andra uppgifter enligt första stycket 3 än lokaliseringsuppgifter ska vara skälig med hänsyn till kostnaderna för utlämnandet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2 Ärendet

Sjöfartsverket har i en hemställan till Regeringskansliet efterfrågat att myndighetens nationella sjö- och flygräddningscentral, Joint Rescue Coordination Centre (JRCC), ska få inhämta lokaliseringsuppgifter direkt från tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster när en nödställd eller någon annan larmar via telefon, VHF-radio eller nödsändare. I denna promemoria, som har upprättats inom Regeringskansliet, lämnas ett förslag till ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation med anledning av Sjöfartsverkets hemställan.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

3 Rättsliga utgångspunkter

3.1 Tystnadsplikt för tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät och tillhandahållare av vissa elektroniska kommunikationstjänster

Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst – i denna promemoria benämnd tillhandahållare – omfattas av bestämmelserna om tystnadsplikt i 9 kap. 31–33 §§ lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (LEK).

Av 9 kap. 31 § första stycket LEK framgår att tillhandahållare inte obehörigen får föra vidare eller utnyttja det som han eller hon i samband med tillhandahållandet har fått del av eller tillgång till i form av en uppgift om abonnemang, innehållet i ett elektroniskt meddelande, eller en annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande.

Med uppgift om abonnemang avses länken mellan exempelvis ett telefonnummer och en abonnent (se prop. 1992/93:200 s. 162 f. och 310). Begreppet innefattar uppgifter om abonnentens nummer, namn, titel och adress samt uppgifter om exempelvis avtal och fakturering. Vidare anses fasta, dynamiska eller ip-adresser styrda genom NAT-teknik[2], IMSI-nummer[3] och IMEI-nummer[4] vara uppgifter om abonnemang när syftet med uppgiften är att identifiera ett abonnemang eller en abonnent (se SOU 2023:22 s. 167–171). Abonnent definieras i 1 kap. 7 § LEK som den som har ingått avtal med en tillhandahållare av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster om tillhandahållande av sådana tjänster.

[2] NAT (Network Address Translation) är en adressöversättningsteknik som tillåter flera användare att dela på samma ip-adress.
[3] IMSI (International Mobile Subscriber Identity) är en form av abonnemangsidentitet.
[4] IMEI (International Mobile Equipment Identity) är en form av utrustningsidentitet.

Vad som avses med elektroniskt meddelande definieras i samma paragraf som all information som utbyts eller överförs mellan ett begränsat antal parter genom en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst, utom information som överförs som del av sändningar av ljudradio- och tv-program som är riktade till allmänheten via ett elektroniskt kommunikationsnät om inte denna information kan sättas i samband med den enskilda abonnenten eller användaren av informationen.

Annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande avser t.ex. uppgift om mellan vilka telefonnummer eller IP-adresser som ett elektroniskt meddelande har förmedlats, när och under hur lång tid förbindelsen var uppkopplad, från vilken basstation ett visst samtal har skett och IMEI-numret. De uppgifter som ingår i denna kategori är trafikuppgifter. Trafikuppgift definieras i 1 kap. 7 § LEK som en uppgift som behandlas i syfte att befordra ett elektroniskt meddelande via ett elektroniskt kommunikationsnät eller för att fakturera detta meddelande. Även vissa lokaliseringsuppgifter kan utgöra en annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande (se prop. 2011/12:55 s. 100).

En lokaliseringsuppgift är, enligt 1 kap. 7 § LEK, en uppgift som behandlas i ett allmänt mobilt elektroniskt kommunikationsnät och som anger den geografiska positionen för en slutanvändares terminalutrustning eller en uppgift i ett allmänt fast elektroniskt kommunikationsnät om nätanslutningspunktens fysiska adress. Lokaliseringsuppgifter är trafikuppgifter under förutsättning att de behandlas i syfte att befordra ett elektroniskt meddelande. Det finns också lokaliseringsuppgifter som inte är trafikuppgifter, såsom uppgifter om position från satellit (t.ex. GPS) och som rör användare som är fysiska personer eller abonnenter (se prop. 2002/03:110 s. 260 f.). En lokaliseringsuppgifter som är en trafikuppgift är en sådan annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande som omfattas av tystnadsplikten.

Tystnadsplikten som avses i 9 kap. 31 § LEK gäller, enligt 9 kap. 32 § LEK, även för uppgift som hänför sig till bl.a. brottsbekämpande myndigheters inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation.

I vissa särskilt angivna fall är tillhandahållare skyldiga att på begäran lämna ut uppgifter som omfattas av tystnadsplikt enligt 9 kap. 31 § LEK till myndigheter och till vissa regionala alarmeringscentraler (se exempel i avsnitt 3.2).

3.2 Tillhandahållarens skyldighet att på begäran lämna uppgifter vid nödsituationer i vissa fall

Av 9 kap. 33 § första stycket 3 LEK följer att tillhandahållare är skyldiga att på begäran lämna en uppgift om abonnemang eller en annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande till en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler. Det gäller, enligt 1 § lagen om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler, regionala alarmeringscentraler som har till syfte att möjliggöra snabba och effektiva hjälpinsatser i nödsituationer och som har upprättats efter avtal med staten. Ett sådant avtal finns mellan staten och SOS Alarm AB.

I 9 kap. 33 § första stycket LEK regleras också en skyldighet att i olika fall lämna uppgifter som omfattas av tystnadsplikt till Polismyndigheten. Enligt fjärde punkten ska tillhandahållare till Polismyndigheten lämna ut uppgifter om abonnemang, en annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande och uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits. En förutsättning för det är att myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med efterforskning av personer som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan antas att det då fanns eller fortfarande finns fara för deras liv eller allvarlig risk för deras hälsa. Uppgifter om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits omfattar även lokaliseringsuppgifter som inte angår ett särskilt elektroniskt meddelande. Det kan exempelvis vara lokaliseringsuppgifter om mobiltelefoner som inte är uppkopplade för kommunikation utan enbart påslagna. Tillgången till sådana lokaliseringsuppgifter avseende den försvunna personens mobiltelefon kan ibland vara helt avgörande för att hitta personen om personen inte själv kan berätta var han eller hon befinner sig (jfr prop. 2011/12:55 s. 97 f. och 104).

3.3 Sjöfartsverkets tillgång till lokaliseringsuppgifter inom ramen för befintligt regelverk

Sjöfartsverket är ansvarig myndighet för flygräddning och sjöräddning enligt 4 kap. 2 och 8 §§ förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor och tillhandahåller sjöräddnings- och livräddningstjänst enligt 2 § 3 förordningen (2007:1161) med instruktion för Sjöfartsverket. Myndighetens nationella sjö- och flygräddningscentral, JRCC, leder och koordinerar sjö- och flygräddningsinsatser.

I Sverige kan den som behöver akut hjälp ringa nödnumret 112 för att få hjälp från ambulans, polis eller kommunal och statlig räddningstjänst. Nödnumret är gemensamt för alla EU-länder. Ett samtal till numret innebär att den hjälpsökande automatiskt kopplas till en nödcentral i det land där denne vistas. SOS Alarm har uppdraget att i Sverige ta emot nödsamtal till 112. SOS Alarm hanterar dock inte alla larm som kommer in via 112 utan i enlighet med alarmeringsavtalet med staten vidarekopplas samtal till bl.a. polisen, sjö- och flygräddningen och alarmeringscentraler som drivs i egen regi av vissa regioner.

De flesta nödsamtal som avser sjö- och flygräddning kommer in till JRCC via SOS Alarm. I sådana fall får JRCC tillgång till lokaliseringsuppgifter rörande den som har larmat via SOS Alarm i samband med nödsamtalet. Någon begäran behöver inte framställas utan uppgiftsöverföringen sker i samband med att samtalet kopplas vidare till JRCC i enlighet med 7 kap. 35 § LEK.

I de fall där någon annan än den nödställde larmar till 112 tillhandahålls inte lokaliseringsuppgifter avseende den nödställde i samband med nödsamtalet. Kompletterande uppgifter kan därför behöva inhämtas från tillhandahållare i dessa fall. Eftersom det inte finns någon bestämmelse som möjliggör utlämnande av sådana uppgifter till Sjöfartsverket hindrar

tystnadsplikten i 9 kap. 31 § LEK tillhandahållare från att lämna uppgifter nödvändiga för räddningsinsatsen till myndigheten. För att få tillgång till uppgifterna brukar JRCC lämna en begäran om det till Polismyndigheten som i sin tur får begära uppgifterna från tillhandahållare.

När en nödställd eller någon annan larmar JRCC direkt, exempelvis via VHF-radio eller telefon, får JRCC inte tillgång till lokaliseringsuppgifter i samband med nödsamtalet. En begäran om sådana uppgifter måste då framställas till en tillhandahållare. Även i detta fall sker det genom att JRCC lämnar en begäran till Polismyndigheten som därefter begär uppgifterna från en tillhandahållare.

3.4 Uppgifterna för sjö- och flygräddningstjänst kan komma att föras över från Sjöfartsverket till en annan myndighet

En bokstavsutredare fick den 27 juni 2025 i uppdrag att analysera de verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningarna för att överföra uppgifterna för sjö- och flygräddningstjänst från Sjöfartsverket till någon annan nationell statlig myndighet med räddningstjänstuppgifter (LI2025/01322). I En ny hemvist stärker sjö- och flygräddningstjänsten i Sverige (Ds 2026:9) föreslår utredaren att ansvar och resurser för de operativa delarna av sjö- och flygräddningstjänsten ska överföras från Sjöfartsverket till Kustbevakningen. Förslaget innebär att JRCC:s uppgifter överförs till Kustbevakningen. Därutöver föreslås att Kustbevakningen ska ges i uppdrag att skapa en samordnad räddningsledning i JRCC där sjö- och flygräddningstjänst och miljöräddningstjänst till sjöss samlas. Förslaget bereds för närvarande i Regeringskansliet.

4 Myndigheten med ansvar för sjö- och flygräddningstjänst ska få inhämta vissa uppgifter direkt från tillhandahållaren

Promemorians förslag: Det ska införas en skyldighet för tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät och tillhandahållare av elektroniska kommunikationstjänster som inte är nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster att, på begäran, lämna ut uppgift om abonnemang eller annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till den myndighet som ansvarar för sjö- och flygräddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. En förutsättning för det är att myndigheten bedömer att uppgifterna behövs i samband med myndighetens tillhandahållande av räddningstjänst.

Skälen för förslaget

Tillhandahållare bör vara skyldiga att på begäran lämna vissa uppgifter till den myndighet som ansvarar för sjö- och flygräddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor

Av lagen om skydd mot olyckor följer att räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (1 kap. 3 §). För att snabbt och effektivt kunna inleda räddningsinsatserna behöver JRCC lokaliseringsuppgifter och, i vissa fall, även uppgifter om abonnemang. Om nödvändiga uppgifter kan inhämtas utan att JRCC behöver vända sig till Polismyndigheten kan insatserna påskyndas. Att JRCC:s kontakt med tillhandahållare i dag måste ske via Polismyndigheten försvårar dessutom den dialog räddningscentralen ibland behöver föra med tillhandahållare med anledning av begäran. Det finns därför ett behov av att införa en skyldighet för tillhandahållare att lämna ut vissa uppgifter direkt till JRCC. Vid framtagande av förslag om en sådan skyldighet bör det dock beaktas att ett förslag om ändrat huvudmannaskap för sjö- och flygräddningstjänsten bereds för närvarande i Regeringskansliet. Skyldigheten bör därför utformas på ett sätt som inte pekar ut en namngiven myndighet som mottagare av utlämnandet. I stället bör ansvarig myndighet för sjö- och flygräddningstjänst enligt 4 kap. 2 och 3 §§ lagen om skydd mot olyckor anges.

Omfattningen av tillhandahållares skyldighet att lämna uppgifter till ansvarig myndighet för sjö- och flygräddningstjänst bör lämpligen utgå från tillhandahållares skyldighet att lämna uppgifter till regionala alarmeringscentraler enligt 9 kap. 33 § första stycket 3 LEK. Precis som de regionala alarmeringscentralerna behöver en sådan myndighet förutom lokaliseringsuppgifter i vissa fall även uppgifter om abonnemang. För att förbättra förutsättningarna för en räddningsinsats i de fall där någon annan än den nödställde larmar direkt till myndigheten bör tillhandahållare även kunna lämna uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till myndigheten.

Tillhandahållare bör därför vara skyldiga att lämna uppgift om abonnemang eller annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till ansvarig myndighet för sjö- och flygräddningstjänst efter begäran från myndigheten. Eftersom uppgifterna behövs i samband med myndighetens tillhandahållande av räddningstjänst och inte i verksamheten i övrigt bör skyldigheten avgränsas med detta i beaktande.

Ett sådant utlämnande bedöms vara förenligt med bestämmelserna om uppgiftsbehandling i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation, i fortsättningen benämnt e-dataskyddsdirektivet.

Sammantaget bör det införas en skyldighet för tillhandahållare att på begäran lämna ut uppgifter om abonnemang eller andra uppgifter som angår ett särskilt elektronisk meddelande samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till ansvarig myndighet för sjö- och flygräddningstjänst om myndigheten bedömer att uppgifterna behövs i samband med myndig-

hetens tillhandahållande av räddningstjänst. En bestämmelse av sådan innebörd bör införas i 9 kap. 33 § första stycket LEK. Det föranleder ett behov av en justering i 9 kap. 15 § 2 LEK där artikel 10.2 i e-dataskyddsdirektivet genomförs.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027.
Promemorians bedömning: Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

Skälen förslaget och bedömningen

En eventuell ändring av huvudmannaskapet för sjö- och flygräddningen bedöms ligga längre fram i tiden. Det är angeläget att promemorians förslag kan träda i kraft så snart som möjligt. De nya reglerna bör därför träda i kraft den 1 januari 2027.

Promemorians förslag har huvudsakligen inverkan på Sjöfartsverkets verksamhet. Inhämtning av uppgifter sker fortsatt i samband med räddningsinsatser och när bestämmelsen träder i kraft blir den väsentliga skillnaden att Sjöfartsverket kan inhämta uppgifter på egen hand utan Polismyndighetens medverkan. För tillhandahållare innebär förslaget huvudsakligen att kontakter med anledning av begäran om uppgifter sker direkt med Sjöfartsverket och inte via en mellanhand, vilket bör leda till att hanteringen av en begäran förenklas och snabbas på även för tillhandahållare. Några tillämpningsproblem under en övergångsperiod som motiverar övergångsbestämmelser bedöms därför inte uppkomma.

6 Konsekvenser

6.1 Kostnadsmässiga konsekvenser

Förslaget innebär att Sjöfartsverket inte längre ska behöva vända sig till Polismyndighetens och ta myndighetens resurser i anspråk för att få tillgång till bl.a. lokaliseringsuppgifter från tillhandahållare. Förslaget bedöms inte föranleda ökade kostnader för någon myndighet. Tvärtom bör förslaget leda till minskade kostnader för såväl Polismyndigheten som Sjöfartsverket samt leda till att Sjöfartsverkets inhämtning av uppgifter från tillhandahållare förenklas.

Det bedöms som osannolikt att skyldigheten att lämna vissa uppgifter enligt förslaget kommer att föranleda något större antal överklagbara beslut från tillsynsmyndigheten. Förslaget bedöms därför inte leda till

någon nämnvärd ökad måltillströmning eller ökade kostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Förslaget bedöms inte innebära några betydande konsekvenser eller föranleda ökade kostnader för tillhandahållare. Förslaget bedöms ha enbart en begränsad påverkan på tillhandahållares verksamhet i form av kontaktvägar med en ny myndighet.

Motsvarande bedömningar gäller vid en eventuell övergång av uppgifterna för sjö- och flygräddningstjänst till en annan myndighet.

6.2 Den personliga integriteten

Ansvarig myndighet för sjö- och flygräddningstjänst behöver snabbt kunna inhämta bl.a. lokaliseringsuppgifter för att kunna genomföra livräddande insatser effektivt och utan dröjsmål. Inhämtning av sådana uppgifter sker redan i dag via Polismyndigheten. Några nya risker för den personliga integriteten bedöms inte uppkomma med anledning av förslaget. Bestämmelsen är vidare avgränsad till att endast gälla myndighetens verksamhet i den del som avser räddningstjänst. På så vis säkerställs att utlämnande av uppgifter kommer i fråga endast när det är påkallat med hänsyn till liv och hälsa. Jämfört med den uppgiftsbehandling som sker i dag innebär förslaget en utökad tillgång till uppgifter genom möjligheten att inhämta uppgifter om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits, dvs. lokaliseringsuppgifter som inte är trafikuppgifter. Eftersom tillgången till sådana uppgifter kan vara avgörande för en räddningsinsats i de fall där någon annan än den nödställde larmar direkt till myndigheten anses intrånget i den personliga integriteten som behandlingen innebär vara proportionerlig i förhållande till syftet med behandlingen.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation

9 kap.

15 § Den som tillhandahåller ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst får

1. på begäran av en abonnent tillfälligt åsidosätta skydd mot nummerpresentation för att kunna identifiera störande samtal samt lagra sådana uppgifter som identifierar den anropande abonnenten och hålla dem till gängliga för den abonnent som har begärt att ett tillfälligt åsidosättande ska ske, och

2. för Polismyndigheten, Säkerhetspolisen*, den myndighet som ansvarar för sjö- och flygräddningstjänst enligt 4 kap. 2 och 3 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor* eller en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler

a) åsidosätta skydd mot nummerpresentation, och

b) tillhandahålla en sådan myndighet eller organisation lokaliseringsuppgifter vid nödkommunikation.

Paragrafen innehåller bestämmelser om bl.a. tillhandahållande av lokaliseringsuppgifter till vissa myndigheter och alarmeringscentraler. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Genom ett tillägg *i punkten 2* möjliggörs utlämnande av lokaliseringsuppgifter till den myndigheten som ansvarar för sjö- och flygräddningstjänst enligt 4 kap. 2 och 3 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor i sådana fall som avses i 9 kap. 33 § första stycket 6 (jfr prop. 2002/03:110 s. 263 och 394). Enligt 4 kap. 2 och 8 §§ förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor ansvarar Sjöfartsverket för sådan räddningstjänst.

33 § Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst och som har fått del av eller tillgång till en uppgift som avses i 31 § första stycket ska på begäran lämna

1. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 till

a) en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932), om myndigheten bedömer att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

b) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för utredningen av en misstänkt överträdelse av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

d) Konsumentombudsmannen, om ombudsmannen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller marknadsföringslagen (2008:486), när det är fråga om en misstänkt överträdelse av unionslagstiftning som skyddar konsumenternas intressen enligt bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004,

e) Konsumentverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (2019:59) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning,

f) Kronofogdemyndigheten, om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

g) Läkemedelsverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller bestämmelserna om marknadsföring i 12 kap. läkemedelslagen (2015:315),

h) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med underrättelse, efterforskning eller identifiering vid olyckor eller dödsfall eller för att myndigheten ska kunna fullgöra en uppgift som avses i 12 § polislagen (1984:387),

i) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en person som är dömd till fängelse eller rättspsykiatrisk vård i syfte att möjliggöra verkställighet av påföljden,

j) Polismyndigheten eller en åklagarmyndighet, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna fullgöra en underrättelseskyldighet enligt 33 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,

k) Skatteverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende som avser kontroll av skatt eller avgift eller rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481), och

l) Säkerhetspolisen, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en utlänning som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar,

2. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 och som gäller brottslig verksamhet eller misstanke om brott till Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brottet eller den brottsliga verksamheten,

3. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 till en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler och alarmeringscentraler,

4. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med efterforskning av personer som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan antas att det då fanns eller fortfarande finns fara för deras liv eller allvarlig risk för deras hälsa,

5. en uppgift som avses i 31 § första stycket 3 om vilka övriga tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som omfattas av ett föreläggande enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken att bevara en viss lagrad uppgift till den myndighet som meddelat föreläggandet*, och*

6. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till den myndighet som ansvarar för sjö- och flygräddningstjänst enligt 4 kap. 2 och 3 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med myndighetens tillhandahållande av räddningstjänst.

Ersättning för att lämna ut andra uppgifter enligt första stycket 3 än lokaliseringsuppgifter ska vara skälig med hänsyn till kostnaderna för utlämnandet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet att på begäran lämna ut vissa uppgifter som enligt 31 § första stycket omfattas av tystnadsplikt och om ersättning för utlämnandet i vissa fall. Övervägandena finns i avsnitt 4.

I *första stycket punkten 6* införs en skyldighet att på begäran av den myndighet som ansvarar för sjö- och flygräddningstjänst enligt 4 kap. 2 och 3 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor lämna uppgift om abonnemang eller annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med myndighetens tillhandahållande av räddningstjänst. Sjöfartsverket ansvarar för flygräddningstjänst och sjöräddningstjänst enligt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor (4 kap. 2 och 8 §§). Skyldigheten avser uppgifter som myn-

digheten bedömer behövs i samband med tillhandahållande av räddningstjänst, dvs. i samband med myndighetens flyg- eller sjöräddningsinsatser enligt lagen.

De uppgifter som huvudsakligen kommer i fråga för utlämnande är lokaliseringsuppgifter avseende nödställda och, i vissa fall, även uppgifter som kan koppla ett telefonnummer till en viss abonnent. Skyldigheten i fråga om lokaliseringsuppgifter är inte begränsad till sådana uppgifter som angår ett särskilt elektroniskt meddelande utan omfattar även lokaliseringsuppgifter som inte är trafikuppgifter. Det kan exempelvis avse lokaliseringsuppgifter från mobiltelefoner som inte är uppkopplade för kommunikation utan enbart är påslagna. Lokaliseringsuppgift definieras i 1 kap. 7 § LEK.